

Pécs, 2011.02.28. Mandulázás élőben

Hölgyeim és Uraim! Újjon résztvevőként köszöntöm Önöket. Lapjaimat kiterítettem, előadásom több helyen és tételben olvasható, sőt, ez a mostani mondóka is fenn van már a web-en. /Az előadás teljes szövege ott van az ölküben lévő kötetben, s a honlapomra is feltettük mindkét változatát./ Ott és oda hozzászólások is jönnek: zömük arcpirítóan elismerő vagy okosan bíráló, de van hazaffyas és troll beszólás is.

Bajner Marika jó tanácsát megfogadtam. Nem olvasom fel bérces hangon a háromnegyedórás szöveget. Inkább derűs beajánlásra törekszem. Vetítjük az oldalakat és kiemeléseket, kommentárokat adok hozzájuk. A diák száma 34: ez bruttó. Mindez így percben is kb. 25+áfa.

Ad 1. dia) (Rang)jelzésértékű már a **cimoldal** kommentje is. Alcím: **mandula-virágzástól krumpli-virágzásig**. Az előadás az államról, a közhatalomról szól. Katonás téma militáns közpolitikai mezőben. Katonáéknál a sima baka fölött jönnek a tisztések /a tizedes meg a többiek/: vállukon vagy a gallérjukon **csont-csillag**. **Ez a krumpli-virág**: a mérsékelt vitézi dicsőség jelképe. Illuzórikusan erős államban ilyen az erő mítosza és szimbóluma is: a mandulától megyünk a krumplivirág felé. Fizikailag csupán, mert szellemileg maradunk. Egyetértetek? Aranyigazság: a humor az a műfaj, amit a közönség eltűr és megérdemel. Plasztikus szemléltetés. Nem bohócati céllal, hanem jó asszociációként próbálok élni vele. Talán a bizarr példa, a jó duma nem determinál, de értelmez és megvilágít.

Ad 2. dia) Kulcsszó nem a 2 név, hanem a **feltétlen hűség**, s annak **ártó (mellék)hatása**. Régebbi fohász volt: szeretném én látni az a talpat, amit ha elem tolnak, meg nem nyalom. A talpnyalásban nem mindig a talp a hibás. A kritika ellenben önkényről óvhat meg. **Aki ettől fél, csak a saját tenyerébe ülve, önelégülten méricskélne önmagát.**

Ad 3. dia) Ha lenne **alkotmányos Szentháromság**, akkor az nem az Aranybulla, a Werbőczy-tripartitum és a Szent-korona-tan volna, hanem **a vetített 3 funkció**. 3 a magyar igazság: belőle kettő immunhiány, egy agónia. Honi, **jelképes közjogi 3-as**: sportember hármassugrással vinné át a Tihany-Szántód távot. Nem ússza meg szárazon.

Ad 4) A **de jure – de facto** nem szinonimák! Mint ahogy a **lehet és a szabad sem ugyanaz**. Millió dolog fizikailag lehetséges, ám jogilag nonszensz, nem kívánatos, tilos. Megkímélem Önöket egy szexista példától: a férj jogától a házibarát faktumáig? A de jure és a de facto diszharmonia olyan, mintha Overdose-t szántani küldenék. B-terv: a virsli-gyártó üzemsor mellé tennék anyagvizsgáló-nak vagy minőség-ellenőrnéket!

Ad 5. dia) **Pontok és kiszögelések**: sok butaság kap nyomdafestéket. Focista jajgat, mert nekilökték a palánknak: *Az orvostudományban eddig ismert legnagyobb bajt érzem!* Közös baki, ha hiszünk neki. Kulcsszó itt még a **@-evolúció**: ezek sem azonos fogalmak. Néha a különbség csak egy betű: pl. élni és félni sem ugyanaz. Evolúció vajon az, hogy a legvidámabb barakkból a legfrusztráltabb pláza lettünk? Ne robbantsunk!

Ad 6. dia) Az Államok elnökei közül **G. Ford** mérsékelt koponya volt. A Ford-modell mégis bitangió: **a garancia nem az ember lelkében**, jó szándékában van, hanem abban, hogy **meg se tehesse azt, ami árt neki és mindannyiunknak**.

Ad 7. dia) **Himnikus magaslat** illik hozzánk? Nekünk se higgyenek el mindent! Tölgyessy P. úr a minap azon tréfálkozott, hogy már miért is lenne benne az **új alkotmányban a Himnusz szerző-párosa**? Jelentem: most is benne van, talán azért, hogy ne kísérelje meg átértelmezni senki. Németország, Oroszország példája int(ő).

Ad 8. dia) A **csúcsok csúcsán** sem ugyanaz a **szeretet hatalma és/vagy a hatalom szeretete**. Elmenni innen, mutat a pártember a parlamentre? -A csiga sem hagyja el a házát. Replika balról: se ászok nem vagytok, se soproniak. A Ház-beli **output sokszor tényleg pzs értékű**. Keserédes parlamenti duma a sajtópáholy környékéről: lehet, hogy a **kormányfő fatvát hirdet a hatályos alaptörvény ellen**? Emlékeznek a három testőr jelmondatára: egy mindenkiért, mindenki egyért. Ugyanez ma az alkotmányosdinál: egy mindenkié, a többi az enyém!

Ad 9. dia) **Közhatalom**, Senecát idézem: a **jó bíró elítéli, de nem gyűlöli azt, amit helytelenít**. Nincsenek ilyen bölcsseink. A hatalom akció-csoportokban, (f)elszámoltatásban, kamu-kommandókban tobzódik. Még oda se ért, már tudja, hogy büntetni fog. Aztán jön a kijózanodás: West-B, Kolontár, **nem is úgy volt**. Apropos kolontári havária: így járunk, ha pártot és nem partot építünk!

Ad 10. dia) **Joginfláció, jogállam, kiszámíthatóság**? Fohász a Hegedűs a háztetön módjára: Uram, mi már egy kis **beszámíthatósággal is beérnénk! Jog-farigcsálás**: kb. olyan, mint ahogy a parizer készül?! Recept: belevaló minden nyesedék, feldolgozási maradék, már a disznósajtba sem berakható gyanús állagú akármi, kell hozzá sok só, zsír, víz, végül hozzá seprük a masszához a vágóhíd udvarát. Sok jogviselt törvényhozó kb. ugyanígy „praktizál”: úgy megy a kodifikáció, mint lónak a hátúszás.

Ad 11. dia) **Közmeccénás**? Vidéki politikus ars poetica-ja: jobban szeretem a pénzt, mint amit érte venni lehet, mert a pénz nem hizlal. Omnipotens városvezető oktatja az okkult, azaz oktatási-kulturális területre felkért tanácsnokot: az egyetlen dolog, **amibe beleszólhat, ez a szolgálati mobiltelefon**, érti ember? Lenyűgöző önbizalom: valójában a **szorongó ember ama magabiztos érzése**, ami a pofára esése előtt eltölti.

Ad 12. dia) Itt az **5 kabalaszám**: lottózóban kérdés, mit kell tenni? Csak el kell találni 5 számot! Jó-jó, de milyen messziről? A hatalom gyakran siet. Jogeset: 5 másodpercet adok magának, hogy a buta ötletével eltűnjék innen,

üvölti a polgármester. Nem is tud őt számolni, szól vissza a másik ember. És majdnem mindkettőjüknek igaza volt. Ellenőrzésük sokáig szünetelt, most pedig néha pártos politikai odakozmálást jelent.

Ad 13. dia) A **gerincességet** királydrámai idézet példázza: látszódj báránynak, de belül légy oroszlán, azok között, akik ragadozóknak szeretnének látszani, de belül birkák. Gyakori az optikai csal(ód)ás. **Triász?** A hamis kártyásnak 5 ásza is lehet a kabát-ujjában. Nehéz hinni.

Ad 14. dia) A **népszuverenitás** alapegységei: alanyai, kezdetei és végpontjai itt ülnek. Semmiképp' sem paternalista fölényrel mondom, de szilárdan hiszem és állítom: felelősök vagyunk az Y generációért, a mi nevelésünkért. Gyermekaink attitűdje néha valóban lehangolt, lehangoló, lekezelő és elutasító. Zsenge humor, igaztalan, de jellemző: ragyogó szemű és kinézetű diáklány nem akar kötélnek állni, mert épp' politikai pályára invitálnák. Anyám az időleges, telefonos luxus-prosti pályámmal is alig akart megbékélni, hát még a pártpolitikával?! Unos-untalan a népfeliséget hirdetik, méltatják, *szeretik honatyáink. Élnek-halnak érte.* Igaz, Otelló is szerette Desdemonát.

Ad 15. dia) Az **első és az utolsó körforgása** kockázatos. A veszélyes politika olyan, mint bakot ugrani az orrszarvún. Öröm, ha nincs fennakadás, de ha van, fájni fog. **Diktatúra és emberi jog? A diktátor annvit lát más emberi jogából, mint a szűnyog az emberből, kinek vérért szívja.** A sorrend, az időrend sem mindegy. Az árokásás kivételével semmi nem kezdődik legfelül.

Ad 16. dia) Feldúlt politikus fakadt ki, uniós vetületben: **milyen karta, a franc akarta!**

Ad 17. dia) Főcímünk a **(de)generációk**, ilyenek a **jogban is** vannak. Íme egy degenerált jogi дума. A háborgó védőnek szólnak a büntető ítélet után: nyugi-nyugi, Krisztus is ártatlan volt, mégis megfeszítették. Oszt' ott még fellebbezés sem volt. Esik a nivå, bunkó a PR.

Ad 18. dia) Sütő Andrást idézem: **a törvény igazsága** általános és – sajnos - hozzávetőleges, mint a katonabakancs. A jó politika dolga, hogy mindezt elviselhető, ösztönző keretek közt tartsa. **Jog és igazság** eltérése Deák F. klasszikusa szerint: igazságot fenn a mennyben szolgáltatnak, itt **lent legfeljebb jogot**. Olykor pedig már azt sem – ún. szenzitív ügyben.

Ad 19. dia) **Életminőség:** másutt van még a boldogsághoz való jog is. Jogállamok dilemmája: **a létezés még nem élet, az emberi méltóság minőségi kategória, nem puszta vegetatív fennállás.** Bizonyos egyházi nyomulás a törvénykezés terén ezt veszi célba. Szent Pál idézhető: a hit a remélt dolgok bizonyosságként való megélése. Rendben, de ez egyes szám első személyben működik, és nem mindenkire kötelezően kiterjesztve. Fogalmi adalékok: **alanyi jog jár**, nem csak alanyi költőknek. **Állami kötelezettség talán jut valami:** a behajtott adók ellenében. **Államcél:** csaknem **kampány-ígéret**. Pl. legyen szabad pálinkázáshoz való jog tablettás, injekciós és kúpos fogyasztással kiegészítve – cukorbetegek örömére. Vesd össze mindezt az aktuális törvényhozási anti-tobacco puccsal!

Ad 20. dia) **Retro aranyköpés:** lusta a magyar, ha dolgozni kell, ő *mindig a más tenyerébe köp.* Nem így volt, de az se normális, ahogyan ma a két végén égetjük a gyertyát.

Ad 21. dia) **Sarlatánságok, extrémítások:** szemléltet a fekete humor. Az ügyvéd az elfekvőben kapkodva lapozgatja az eü-törvényt meg a bibliát. Maga meg mit csinál, kérdi az orvos. **Joghézagot keresek.** Tüdőbeteg-gondozó, plakát a poroltónál: **Nemdohányzó terület. Ha füstölni látjuk, azt gondoljuk, hogy kigyulladt, és ennek megfelelően cselekszünk.** Viszont a tankönyvi lista nem nyista-lista, ideje volna életbe léptetni.

Ad 22. dia) **Globalizáció, fennmaradás, azonnali lépés vagy kivárá, arányosság?** A kormányok mintha orosz rulettet játszanának, de teli tárral, és előzékenyen a természeti népeknek felkínálva az elsőséget. Sokkoló poén: találnak egy olajfoltos, elhullott madarat. Rajta egy tábla: Game over!

Ad 23. dia) **Büntetés, megelőzés és nevelés:** a gazdának csodatehene van, kétszer annyit tejel, mint a szomszédoké. Titka? Reggel az istállóban megkérdezem Riskát: mit együnk ebédre, tejbegrízt vagy marhasültet. **Büntetés-félelem:** börtönlátogatás a diákjaimmal. Körletszemle, aggódó kérdés: van itt a **vészkijárat?** **Nevelés:** süllyed a hajó, az utasok mégse szállnak be a mentőcsónakokba. Tennivaló? Az angoloknak mondja azt, hogy ez sportszerű dolog; a franciáknak, hogy elegáns; a németeknek, hogy parancs; a **magyaroknak, hogy tilos!**

Ad 24. dia) **Egészségügy, betegjog, tájékozott beleegyezés:** dr. úr, igaz-e, hogy az AIDS csókolózás útján is terjed? Valószínűtlen, de ha nagyon fél, használjon rágógumit! **Egészségügyi átalakítások, egyéb reformok évtizedes sorozata,** fél-sikerrel: a fekvő folyton elmegy, de a vízfej mindig marad.

Ad 25. dia) **Magzati lét, mint alkotmányos szakítópróba.** Vallás, politika és jog nem hajlandó status quo-ra, konszenzusra. **Mi lesz, ha az első győz - világszerte?** A tálib törvények szerint kötelező a szakáll-viselet. Nőknél esetleg csak jövőre lép életbe.

Ad 26. dia) **Humán reprodukció, dajkaterhesség:** megszületik a kisdéd, nincs 1 kiló. Szülők szemrehányóan néznek, mire a dajka: jó-jó, kicsi, de 2 hónapnyi házasság után mégis mit vártak? Sok jogvita van világszerte a más által kihordott terhesség emberjogi és üzleti háttérében.

Ad 27. dia) **Pozitív diszkrimináció:** Sz. Szilárd példája megrendítő és felemelő. Ő úgy kapott elégtételt és plusz-esélyt, hogy ezzel a többiekkel egy szintre került. Ne sajnáljuk (tőle)! A szerencse forgandó, a dicsőség múlandó. **Emberhez méltó, teljes élet – ki dolga ez?** Egykori bálvány panaszkodik: itt lettem én szexbombából taposóakna. Nem nagy ügy, nem államérdék. **Az uborkafára felkapaszkodás egészséges visszaútja hiányzik.** Már van idegesség a leendő 200 fős parlament miatt – főleg az önkormányzati emberek körében.

Ad 28. dia) **Kollektív közjogi mese** (arról, hogy milyen is az erős állam): a családom olyan, mint egy **államgépezet**. Nejem az államfő, a lányom az idegenforgalmi, a fiam a közlekedési, az apósom az időügyi, az anyósom az igazságügy-miniszter. Jómagam? Én vagyok **a nép: mindenért én fizetek**.

Ad 29. dia) **Az uniós gondolkodásmód** előrelátó, optimista. Brüsszel, repülőtér, *rohanna haza a magyar képviselő*, de lekéste a gépet. Tombol, átkozódik, dobálja cuccát. Hozstesz gyengéden vigasztalja: hagyja uram, maga *nem lekéste az előzőt, hanem időben kijött a következőhöz*. Fanyar hazai bölcelet: a mai nap az a holnap, ami miatt idegeskedtünk tegnap. Lazábban!

Ad 30. dia) **Alkotmányozás**: túlárado az igyekezet, **Dr. X,Y leszögezi**, s ez a temetésre emlékeztet. Tényleg, 6-8 helyen leszögezik a koporsót. Kinek-minek? **Fordítva alkotmányoznának**: később jönnek a determináló részletek, a tetővel indulna az építkezés. Özvegy kéri, **fordítva**, tehát arccal lefelé legyen az elhunyt a koporsóban. Miért? Szegény uram háton fekvé mindig horkol. **Hozzáértés? Az, meg alázat sokszor nincs!** Főember meglátogat egy farmot, kérdi: ennek a tehénnek miért nincs szarva? Szerencsétlenkedő válasz: talán, mert fejlődési rendellenességként így született, vagy a lelkiismeretlen állatorvos levágta és elvitte. Egyébként ez ló.

Ad 31. dia) **Gyári hibás a menet(rend)**: egy aktuális kormány ilyen-olyan színezetű, mint egy klubcsapat. De az alkotmányhoz nemzeti válogatottnak kell, s abba nem fér bele az, aki a saját posztján sem jó, alibijátékos. Nem így megy. Már a *címbe sem fért bele a köztársaság*. Köztársaság – monarchia, a különbség, mint a teológus és a geológus között. Ég és Föld.

Ad 32. dia) **Illeszkedés, kompetencia**: Tocqueville idézhető: nincs veszélyesebb annál, mint mikor egy rossz rendszer önmaga megreformálásába fog. Bécsből kaptam: *mi a különbség az osztrák és a magyar médiajog között?* Az osztrák garantálja a szólásszabadságot. A magyar a **szólás utánit már nem**. *A misztikus 2/3-hoz: ez nem tartalom, hanem hatáskör és számmisztika*. Pityipalkó képviselő autóbalesetet szenved, kórházba kerül. Sms-t kap: **jobbulást kíván a Ház 268 igen szavazattal, 118 ellenében**.

Ad 33. dia) **Népi konzultáció a tervekről, pl. a 12 pontról**: mind a tartalom, mind a metodika hibás. Vitatkozni ui. csak vitapartnerrel lehet. A gyengébbje persze el tud **vitázni a Tihanyi Visszhanggal** is, sőt vele van pariban. Pár jelleghasonló kérdés, a kormányzati 12-vel szemben, ha már komolytalankodunk és helytelenkedünk. Alkotmányjogilag mit csinál a szél, amikor nem fúj? Közjogilag hány kiló a Tubes? Az államfő begóniája is fogorvoshoz jár gyökérkezelésre? Gyökérkezelés-e az is, ha durva szavakkal illetik a hazug képviselőt? Ön, ha kormánypárti, vajon egyben élő szívdonor? Tovább is van, mondjam még?

Ad 34. dia) **Erőkultusz**: a rendőr elvan demokrácia nélkül, de a demokrácia képtelenség alkotmányos rend és rendőr nélkül. Mégsem csereszabatosak. A **hatalmi túltengés** sem örömmóda. Éjjel X,Y hívja a főfőnököt: meghalt az intézményvezető, *a helyére akarok kerülni!* Ha a temetkezési vállalkozó nem ellenzi, nem bánom – kuncogja a saját humorán jót derülve.

Zárásul 2 alkotmánybíróági leágazás. 1) Mire jó a válogatás nélküli kirúgás még 3 hónapig? Istenem: a főnök(ség) imád dönteni. Isten meg majd kiválogatja az övét. 2) Nincs szerencséje az AB-nek a **május 31-i** határidővel. Örült városi legenda, hogy ez a dátum figyelmesség, szerény kedveskedés az épp' aznap születésnapját ünneplő kormányfőnek. Az AB május 31-éje negatív telitalálat, s egyben műhiba. A testület ui. jogosult negatív jogalkotásra, itt pl. 3 helyen megállapíthatta volna, hogy az alkotmánysértő részétől megfosztott szöveg milyen tartalommal marad hatályban. Joga és gyakorlata is van ennek. A lemondással való takarózás hiteltelen. Maga a május 31-i kedves „meglepetés” mégsem igaz, de már cáfolni sem merik: agyonhallgatják – itt tartunk.

Milyenek vagyunk gondolkodásra készítő dilemma idején-esetén? Brüsszeli beszólás: az angol ülve gondolkodik, a francia állva, az amerikai járkálva, a magyar utána (post festa). Talpra Magyar! - nyakunkon március idusa?!